

Годишње саветовање судија Републике Србије на Златибору, 09-12. октобра 2011.

Уводне напомене

На Златибору је од 9-12.10.2011. године одржано Годишње саветовање судија Републике Србије, у организацији Врховног касационог суда и Високог савета судства. Организацију саветовања помогли су Влада Краљевине Норвешке преко ИМГ организације, УСАИД кроз Програм поделе власти и ОЕБС.

Свечаном отварању присуствовали су председник Народне скупштине РС, Славица Ђукић Дејановић, потпредседник владе РС и министар унутрашњих послова, Ивица Дачић, министар правде, Снежана Маловић, председник Уставног суда Србије, Драгиша Слијепчевић, тужилац за ратне злочине, Владимир Вукчевић, републички јавни правобранилац, Оливера Јовичић, декан Правног факултета у Београду, Мирко Васиљевић, директор Правосудне академије, Ненад Вујић, као и други високи званичници и представници државних органа. Као гости, саветовању су присуствовали представници највиших судских инстанци из земаља региона, и то из Суда Босне и Херцеговине, Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине, Врховног суда Републике Српске, Врховног суда Македоније и Врховног суда Црне Горе, као и представници међународних организација које пружају подршку реформским процесима правосудног система у Републици Србији.

Током саветовања, учесници су имали прилике да дискутују о актуелним и спорним питањима у судској пракси, новим законима, и то: Закону о кривичном поступку, Закону о парничном поступку, Закону о извршењу и обезбеђењу и Закону о управним споровима, као и новим институтима и решењима у тим законима и њиховој примени. Рад саветовања био је организован у четири секције: кривична, грађанска, управна и прекршајна.

Свечано отварање – обраћање гостију и поздравне речи

Отварајући саветовање, председник Врховног касационог суда и Високог савета судства Ната Месаровић истакла је да је то најзначајније и највеће саветовање судија у Србији.

Семинару судија на Златибору присуствује више од 1200 судија, тужилаца, адвоката и гостију из региона и иностранства. Толики број учесника највећег скупа судија у Србији је подршка досадашњем раду на реформи правосуђа и подстрек за даље активности, истакла је Ната Месаровић.

Ната Месаровић прочитала је телеграме подршке, које су упутили председник Републике Србије, Борис Тадић и председник Владе Републике Србије, Мирко Цветковић.

Реформа правосуђа има јасан циљ, да се обезбеди ефикасно функционисање правосуђа као једног од кључних стубова нашег демократског друштва. Јако правосуђе једини је правац и предуслов за сигурнији, бољи и квалитетнији живот наших грађана, поручио је председник Борис Тадић.

Председник Владе, Мирко Цветковић, поручио је да је уверен да ћемо Србију учинити заједно земљом у којој постоји сигурност улагања и у којој су гарантована сва права кључна за свако савремено друштво.

Према речима председнице Народне скупштине Републике Србије Славице Ђукић Дејановић, бројност тог скупа, у чијем раду учествује 1.200 судија из земље и региона, јесте параметар који показује да правосуђе учествује у реформама наше земље и помаже да се унапреди њен углед у свету и оствари ефикасна заштита права грађана. Она је истакла да је професија судије изузетно часна професија и један од стубова власти који даје велики допринос реформама, које ће грађанима донети бољи живот, а Србији бољи углед у свету. *На вама је најделикатнији и најсложенији део посла, истакла је Славица Ђукић Дејановић, обраћајући се судијама на свечаном отварању.*

Правосуђе је један од најснажнијих стубова демократске Србије, а судије суверени делиоце правде, нагласила је на свечаном отварању министар правде, Снежана Маловић. Према речима министарке правде Снежане Маловић, правосуђе је показало да је способно да донесе пресуде у најделикатнијим предметима. Ваша улога је од пресудног значаја, јер задаје последњи ударац организованом криминалу и корупцији, поручила је Маловићева судијама у Србији. Она је рекла и да правосуђе мора добити пуни смисао тако да сваки грађанин осети да му је правда достижна и да до ње може доћи у разумном року.

Председник Уставног суда Србије Драгиша Слијепчевић рекао је да први резултати реформисаног правосуђа показују да је у Србији правда достижна и да се до ње може доћи путем правичног пресуђења.

Директор Правосудне академије Ненад Вујић, истакао је да је за подизање ефикасности правосуђа значајна едукација судија и њихово континуирано усавршавање. Наредни период биће посвећен обуци у вези са новим законима, пре свега о примени Законика о кривичном поступку. *За даље унапређење програма обуке значајна је улога коју у односу на Правосудну академију има Високи савет судства, истакао је Ненад Вујић.*

Представници највиших судских инстанци земаља из региона поздравили су присутне и пожелели успешан рад саветовања.

Уводно излагање председника Врховног касационог суда и Високог савета судства Нате Месаровић о актуелним питањима, стању и положају судија и судства

Након поздравних речи, председник Врховног касационог суда и Високог савета судства, Ната Месаровић обратила се присутнима уводним излагањем са освртом на актуелна питања, статус судија и положај судства у Републици Србији.

Од актуелних питања присутне је посебно упознала са поступком преиспитивања који се води пред Високим саветом судства поводом приговора судија којима је престала судијска дужност. Истакла је да очекује да ће комисије Високог савета судства до краја године обавити разговор са свим подносиоцима приговора, а да ће до краја јануара 2012. године донети одлуке о свим приговорима неизабраних судија.

Упознала је присутне са одлуком Савета од 06.10.2011. године, да се распише оглас за избор председника судова опште и посебне надлежности у Републици Србији, што је у међувремену и урађено.

Ната Месаровић се у уводном обраћању посебно осврнула на акта која је до сада Савет донео, и то: Правилник о дисциплинској одговорности и дисциплинском поступку, Етички кодекс, Правила о преиспитивању одлука првог састава ВСС и поступку преиспитивања. Посебно је указала и која су то акта која Савет још треба да донесе у наредном периоду, пре свега Правилник за вредновање рада судија. Упознала је присутне са радом дисциплинских органа и статистичким подацима о примљеним пријавама и поступању по њима, раду службе за пријем притужби грађана у Савету и међународној сарадњи Високог савета судства. У том делу, посебно је указала на значај сарадње са представницима међународне заједнице, сарадњом са УСАИД-ом, ОЕБС-ом, Владом Краљевине Норвешке, Владом Републике Француске, споразумом који је потписан са Саветом Краљевине Шпаније и пројектима који се спроводе у оквиру те сарадње.

У даљем излагању, Ната Месаровић изнела је податке из извештаја о раду судова за првих шест месеци 2011. године, које је обрадио Врховни касациони суд, а којим је коначно утврђен тачан број предмета који судови у Србији имају у раду.

Према изнетим подацима, судови опште надлежности пренели су из ранијих година 3.140.341 нерешен предмет, примили су 736.158 предмета, тако да су укупно имали у раду 3.876.499 предмета. Решили су 600.200 предмета. Остало је нерешено 3.276.299 предмета, од којих је 2.830.826 предмета у извршној материји (И и Ив), у којима није спроведено извршење. Судови посебне надлежности примили су у 2011. години 411.129 предмета, имали су укупно у раду 970.570 предмета, од тога су решили 427.228 предмета. Навела је и конкретне податке о томе који судови опште и посебне надлежности су постигли задовољавајуће резултате, а који судови треба да учине додатне напоре како би њихов рад био ефикаснији.

Као закључак Опште седнице Врховног касационог суда, Ната Месаровић је изнела да анализа показује да су судови радили добро, ако се посматра број решених предмета у односу на број предмета у раду.

Истакла је да нова организација судова није успела у потпуности да реши проблем неравномерне оптерећености судија предметима. То је уочљиво код основних, виших и прекршајних судова. Поред тога, закључено је да рад судских јединица треба детаљно анализирати. Подаци у извештају доводе у сумњу оправданост судских јединица код неких основних судова, како са аспекта броја предмета који се решава у судским јединицама, тако и са аспекта трошкова. Због тога је на Општој седници Врховног касационог суда закључено да се Министарству правде упути иницијатива за измену закона којим су одређена седишта и подручја судова.

Рад по секцијама

Велико интересовање учесника је владало за све пријављене реферете у свим одржаним секцијама: кривичној, грађанској, управној и прекршајној. Из програма издвајамо:

Првог радног дана, у оквиру пленарне седнице Грађанске и Управне секције, обележен је *Европски дан цивилне правде*. Овај дан установљен је 2003. године и обележава се у државама чланицама Савета Европе последње недеље октобра, а циљ му је да грађанима приближи правосудни систем, да им се пружи могућност да боље разумеју своја права и начин њиховог остваривања и заштите кроз функционисање правосудног система.

У оквиру Кривичне секције за први радни дан издвајамо Округли сто поводом новог Законика о кривичном поступку као део реформе кривичног процесног права, а у оквиру Грађанске секције Округли сто на тему новина у Закону о парничном поступку, као део реформи судских процедура.

На Управној секцији први радни дан су обрађене теме о примени нових института из Закона о управним споровима и спорна правна питања у примени тог Закона.

Првог радног дана у раду Прекршајне секције учествовао је и директор петогодишњег програма УСАИД-а за јачање владавине права и помоћи у откривању и спречавању корупције у Србији, Лоренс Ветер, који је представио компоненту програма за помоћ Управном и прекршајним судовима. Пројекат ће се фокусирати на то да спровођење правде буде ефикасније и отвореније за грађане, да се судски поступци убрзају и унапреди управљање судовима.

На крају првог радног дана одржана је презентација УСАИД Програма поделе власти и програма помоћи унапређењу ефикасности правосуђа, са посебним освртом на смањење броја старих предмета.

Другог радног дана посебну пажњу привукла су предавања у пленарној седници, експерата из Француске, шефа Правосудног инспектората Француске, господина André Ride и госпође Sylvie Sessaldi-Guebel на тему *Одговорност судија*, затим излагање Катарине Недељковић из Одељења за извршење пресуда Европског суда за људска права из Стразбура, на тему *Извршење пресуда ЕСЉП, са*

посебним освртом на проблематику неизвршавања домаћих судских одлука, као и презентација председника Уставног суда Србије, Драгише Слијепчевића, на тему Уставно судска и судска заштита људских и мањинских права и слобода зајемчених Уставом.

Програм саветовања можете преузети [овде](#), а сви представљени реферати су објављени у Билтенима Врховног касационог суда бр. 2/2011 и 3/2011.

Састанак са в.ф. председницима судова

Другог радног дана одржан је састанак председника Врховног касационог суда и Високог савета судства Нате Месаровић са в.ф. председника судова. Састанку је присуствовао и министар правде, Снежана Маловић.

На састанку су разматрани резултати рада судова за 2010. годину и првих шест месеци 2011. године, као и проблеми са којима се судови суочавају у свом раду. Резултати рада судова оцењени су као добри.

Ната Месаровић је истакла да и даље постоји неравномерна оптерећеност судија, што повлачи нејаднак приступ судовима за грађане. Такође је констатовала да је, након анализе притужби грађана које стижу у Врховни касациони суд, закључено да судови треба да предузму конкретне мере када нађу да је иста основана, а посебно је потребно да судови са подручја апелационог суда у Нишу озбиљније приступе разматрању притужби и предузму одређене мере и без интервенције суда више инстанце.

Закључак

Ово је било прво саветовање судија након што је уведена нова мрежа судова 01.01.2010. године. Велико интересовање и посећеност указују на то да је одржавање оваквог скупа било потребно ради стручне расправе и размене мишљења о актуелним и спорним питањима у судској пракси, новим законима, као и новим институтима и решењима у тим законима и њиховој примени.

Сматрамо да је велики значај саветовање имало за судије изабране на трогодишњи мандат које су имале прилику да се упознају не само са системским решењима реформе судских процедура већ и да изнесу своја запажања, дилеме и предлоге.

Интересовање за овакав начин рада у четири секције кривична, грађанска, управна и прекршајна, са организовањем округлих столова о најактуелнијим темама реформе судског система указује да би рад саветовања требало проширити за још један радни дан.

Како су предавања у пленарној седници страних експерата и представника међународних организација које пружају подршку реформским процесима правосудног система у Републици Србији, представника Савета Европе у вези са радом и праксом Европског суда за људска права изазвали велико интересовање, треба и у будуће, осим излагања у пленарним сесијама, наставити и проширити такав начин рада и у оквиру секција.

Сарадња и размена искустава Високог савета судства и судова Републике Србије са међународним организацијама, учлањење у тела Европске уније и Савета Европе која се баве питањима од значаја за успостављање независног, непристрасног, професионалног и ефикасног судства и јачање регионалне сарадње у области судства, представљају приоритетне активности у наредном периоду, у циљу потпуног остварења међународних стандарда у суђењу, који доприносе приближавању правде грађанима и успостављању владавине права и правне сигурности.

Високи савет судства ће и у будуће, са представницима законодавне и извршне власти у Републици Србији, наставити досадашњу успешну сарадњу и предузимати заједничке активности на спровођењу реформских процеса у судству.